

**Calendarium floræ,
eller
Blomster-almanach, med
medicinska facultetens
tils...**

Linné, Carl von,

Linné 133

National Library
of Sweden

LINNE' 133

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Bot.

LINNE 133

1756.

[202]
LINNÉ 133
6

J. S. 17.

CALENDARIUM FLORÆ,

Eller

Blomster-Almanach,

Med

Medicinska Facultetens tilstånd

Under

Riddarens och Archiaterns

S E R K

DOCT. CARL LINNÆI

Inseende

Utgifwit på Latin wid Kongl. Academien
i Upsala,

I et Academiskt snille prof,

Och sedermera förswånkat

af

ALEXANDER MAL. BERGER,

Wär melänning.

År 1756.

S E D E R H O L M,

Tryckt uti Kongl. Tryckeriet 1757.

Kur

Be

L

VEDMÆTTER BEMÆRKE.

Man har nødbigt meddela følgende Företal,
då man framgifsver årets nöjen efter des til-
tagande, hämtade af jordenes alster, och först
framstälte efter Upsala Climat, för hwad som
år observerat år 1755.

Tiden styndar oförmåreft, all ting är uti lo-
pet, och all ting har sin tid, sade wisligen
Salomon, och alt står sin tid, sade artigt
Virgilius. Til at mäta tiden böra wi A-
stronomerne största tacksägelse, som igenom
et oändeligt observerande på de Himmelske
kroppar hunnit så wida, at de kunna långt förut affstaka
den tilkommande tiden, den de indela i sina År, Måna-
der, Dagar och Weekor, uti jämna delar, at allmänhe-
ten derefter må hafwa en säker handledning.

Åfwen som den höga Himmelen uplyses af de fär-
ran aflågsne Stiernor, åfwen så prydes ock jorden om
den fagra Sommartiden med sina prälande Blomster; ty
det som är högge, är lika som det lägre, sade fordom Al-
chemisterne.

På dessa Stiernorne, ehuru Botanisterne i långa ti-
der användt stor flit at dem känna, hafwa de dock icke
hunnit så långt, at de kunnat imitera Astronomerne,
och tiden tydeligen, fast på egit sätt, utstaka.

Blomstren hafwa sin wiða tid; ty fåfångt söker man Wår = Blomster om Hösten, eller Höst = Blomster om Wåren, utan alla hafwa sin bestämda tid, på hwilken de komma fram, fågna sig och förswinna, då andra komma i deras ställe, at den ena liksom aföser den andra, och det så skyndsamt, at man icke utan rörelse kan se på den hastande tiden; de hafwa altså sin ordning sins emellan, så at den ena måste följa på den andra, efter beständig lag.

Solen eller wårman som drifwer deras lif, emedan de icke hafwa något hlerta, frambringa dem efter hwar och ens art, då den ena fordrar mer wårme än den andra, at bringas til fullkomlighet; ty liksom då ägg af olika slags Foglar läggas under en kläckande Höna, icke utkläckas på en tid, äfwen så komma icke Blomstren på en tid.

Nu churu året är fördelt i lika tider, och Solen wid hwarje tid lika wårkar på wårt Jord = klot, kommer likwål Sommaren icke derefter at mätas, som mycken Is, Snö och Nordanwäder med mera, förhindra at luften i wårt land icke lika snart hwarje år upwärmes; men efter som luften upwärmes ställer sig ock året, hwilket aldrabeqwämligast kan af Blomstren uträknas.

Nu som Sommaren kommer förr eller sednare efter luftens upwärmning, och som blomstren derefter ställa sig i lika proportion, dock så at det ena species skal följa efter det andra, finner man af Blomstren en noga utstakning af Sommaren, hwilket har warit så mycket efterlångtat för Hushålds nyttor, och den man tilförne fåfångt sökt af Stiernorne.

Blomstren komma således somliga år hela Månaden förr

förr eller sednare; men då de komma, följa de efter hwar-
andra i sin naturliga ordning intil Solståndet, då de
merendels alla är äro enahanda; och äfwen så flynda
de sig eller dröja mot Höste-tiden, alt äfwen som Win-
teren snarare eller senare skal komma.

Ut så en sådan tid rätteligen utstafad, bör man på
hwart och et ställe noga efterse alla slags Blomster, då
de först wisä sig, och dageligen anmärka hwilka fram-
komma, at man har en jämn fjärdja häraf, hwarföre
jag ock til prof framställer Blomstren efter den ordning,
som de wisade sig förleden Sommar 1755 i Upsala A-
cademie Trågård, deräst dessa växter, måst alla, stadt un-
der öppen Himmel, på et någorlunda sydänt ställe, och
nästan i lika jordmån, om jag undantager allenast et halft
tiog, som blifwit hämtade utur fringlögande platser,
ock som i Trågårdarne icke gernä låta sig plantera.

Om de Orter som på Swenska ej kunna namngif-
was, blifwit uteslutne, hade arbetet blifwit alt för kort
och stympat; jag har derföre efter Species plantarum
nämt dem på Latin med sina nomina trivialia, och de
som äro inländska med Nummer efter Flora Svecica.

Wid sidan har jag tillsatt Månad och Dag efter förr
nämde år, icke derföret at Blomstren skola en annan gång
förmodas komma på samma dag; utan endast derföre at
andra må finna det års Calender och se hwad accura-
tesser här wid brukats; de som äro besynnerligen märk-
tydige äro teknade med en stjerna (*). Alla desse har
jag sedermera indelt i Månader efter den beqvämligaste
afdelning som jag funnat finna, och har äktadt önddigt
at gjöra Månaderna lika långa, efter som ändamålet icke

är at utstaka dagarna, utan förnämligast *Sommartidens* mer eller mindre *Skynsamhet*.

När således *Blomstren* äro noga upptecknade, bör man här tillägga den tiden på hwilken *Diur-riket* har sina förändringar, såsom när hwart slags *Glytt = Foglar* komma eller bortfara, när hwar *Fogel* begynner wärpa, kläcka sina ungar, släppa sina fjädrar, och när *Sisselagen* leka; När *Såden* sås, blommar, mognar &c. hwarigenom man framdeles warder i stånd, at se af *Blomstren* när hwart af dessa skal ske; men här til fordras widlyftigare tid och besynnerligen wistande på *Landsbygden*, der alt sådant beqwämligare kan observeras. Skulle mine *Landsmän* och flere behaga giöra sådane *Calender*, som icke annat kan än blifwa för dem det aldranssamaste tidsfördrif, är jag säker, at en så ringa begynnelse skal med tiden wäxa til et det största och nyttigaste wärk, då man warder häraf slutandes många nyttiga utställningar för den privata *Hushåldningen*, såsom förnämligast

1:o, *Såningstiden* samt huru snart man kan giöra sig försäkrad at *Såden* får bärgas.

2:o, *Rätta Slättertiden* på hwar och en *jordmån*.

3:o, När man skal wänta sig allahanda *Frukter* til mat för *Hushållet*.

4:o, När *Trågårdsmästare* böra afstacca sina örter, så sina frön, när de så sätta ut sina *Orangerier* samt då de samma skola insättas, och de grandlagade växter inplanteras i sina frukor, samt bewaras för *kiölden*.

5:o, Huru som *Trågårdarna* böra inrättas med buskar eller örter, at då den ena blomman förgår, den andra må

må straxt wara i stället, och således förnöja sina äftä-
dare med stadiga Blomster, såsom efter Säggen kom-
mer Syrenen, och efter Syrenen den hwiita Schier-
sminen, och efter Schiersminen de sednare Rosor.

6:o, Då flera sådane Almanachor göras i differenta Län-
der på et och samma år, kan man af Blomstren sluta
om det ena landets Climat emot det andra, såsom at
Mompelier har 30 dagar förr Wär eller Löffsprickning än
i Upsala ic.

7:o, Botaniker eller Apothecare, som äro angelägna at
samla sig Orter med Blomster, weta häraf hwad tid
hwar och en wäxt kan fås i sin sägning, at de icke
söka den säfångt; och kunna i Trågårdarne af de der
warande Blomster sluta, hwilka bäst präla på marken,
och twärt om.

Med et ord, på sådane Almanachor bör den så fals-
lade Bonde-Practican rätteligen byggas, som förmedelst
en sliprig grund har så fallit, at hon blifwit räknad i-
bland en orimelig dikt, som dock kan och bör drifwas
til den högd, efter dessa grunder, at ingen god Hushålla-
re må kunna den ombära, då Landtman är i stånd at
weta den rätta tiden, på hwilken hwart och et bör lyckeli-
gen förättas.

MANADERN.

I. WJNREKZDEN.	Ägget,	liusackigt,	begynter.
II. RZÄRDNGET.	Fostret,	hwitt,	får lif.
III. GÄNZNGETZDEN.	Barnet,	blekt,	kommer fram.
IV. RÖFSPNZEKNJNEN.	Poiketi- den,	grönt,	går i stielk.
V. WDMGEKZDEN.	Ynglings- tiden,	purpur- rödt.	blomstrar.
VI. KANKEZDEN.	Ungdo- men,	rödt,	fäller blomma.
VII. GWKZKZDEN.	Manna- ären,	mörkröt,	gifwer frukt.
VIII. KRZDNDEZDEN.	Karleti- den,	gult,	mognar.
IX. FNKKEKZDEN.	Höga äldren,	matt,	får sig.
X. RÖFÄRNJNEN.	Älder- domen,	grått,	tränar.
XI. GWKREZDEN.	Utmärg- lad,	mörkt,	fäller.
XII. ZEMÄNADEN.	Döden,	swart,	går til stoff.

Så skyndar tiden oförmärkt.

I. GLACIALIS. W I N T E R T I D E N.
ifrån Winter = Solståndet til Wår = Dagjämningen.

XII. 13. Smöret losnar från byttan.

I. 1. Råknor slås på isen.

2. Om nåtterna smäller det i knutarna.

4. Hästegödselen hoppar.

8. Trettandedags tö.

26. Pålsmåso slast.

II. 22. Järndagarna bli esomoftast emellan

20 och 28 Februarii.

22. Då är ofta hos oss den starkaste köld, Thermometren går högst til den 31 och 32 graden under frysnings puncten.

II. REGELATIONIS. RZUENUTCE.
från det snöen börjar först smälta, tills isen går bort.

III. 19 Dags-median begynner.

20 Snöen smälter wid wäggarna.

22 Watnet rinner wid wäggarna.

25 Wägarna orenas och stänka.

IV. 1 Håstegiödsfen fräter isen och gör windwafar,
Sålgens knoppar öppnas.

3 Stenarna skiljas från isen.

6 Bårgkullarna börja blifwa bara af halffsmält snö.
Ormarna framkrypa.
Orren leker.

7 Sommarfårilen kommer ymnogt fram.
Ankan wårper.

Zornfalken kommer.

10 Floderna gå up och isen går sin wäg.
Tsgäddan leker.

Swanor flyga förbi.

11 Kiålen går up och watnet sunker.
Underjordiska kiållare fyllas af watn.

7 När Sommarfårilen kommer fram håller mängen före
wara wist tekn til Wår, för des spåda kroypp. Plin.
XVIII. 25.

10 Upsala åen har Sal. Doct. Olof Celsius den äldre ob-
serverat, at hon på 70 år intet haft is på sig öfwer
den 19 April.

Gäddan slutar at leka då grodan börjar.

11 Trågårdörterna afhöles på det de intet må giöra stott.
Dresbänkarna sås som äro tillredde för Meloner.

III. GER-

III. GERMINATIONIS. *EMINGOERDEN.*

från det Sadesårten kommer til Swalans ankomst.
från första blomman til första tråd börjar spricka ut.
så länge som Wår-Leucojen blommar.

<p>IV. 12. Haselen blommar 873. 21
* Håstehofwen 743.
Wår-Sastran.
* Wår-Leucojen.
Enö Lilian.
Sadesårten kommer.
Uspen leker.
Grodorna leka.
14 Valla Swal-örten 496.
Wårfrudags löken 285.
Råg-Blomman 567.
16 Pulmonaria officinalis.
Blåsippan 480.
Tiursbastet 338.
Kalkon wårper.
Kornet säs almant.
Spricka ut Glädern.
<i>Caprifolium.</i>
<i>Diervilla.</i>
17 Kläckbladen flyta up 419.
19 Uspen blommar 909.
Cynogloss. Omphalodes.
Dresbänkarna säs af ut-
lånsta frön.</p> | <p>Torsten leker.
Sälgen 900.
Afka Violer 784.
utbl. Wår-Saffran.
Kråkris 904.
Pestilens roten 746.
V. 1. Mercurialis perennis
Primula veris hortensis.
Fumaria bulbosa solid.
Droon 481.
Hwitsippan 485.
Buss-Violer 788.
Asarum europæum.
Stensqwättan framkom.
Bäckarna grönsf. est. råg.
7 Golsippan 486.
Korgpilen 901.
Bidrnår. spricka ut 444.
8 Däsmans roten 347.
Allmen 226.
Fumaria bulbosa cava.
utbl. <i>Leucojum vernale.</i>
<i>Galanthus nivalis.</i>
Enden smälter i fluggan.</p> |
|---|--|

-
- 12 Wår-Leucojerne gifwa tillkänna wårens ankomst. Plin.
XVI. 25.
21 Då Torsten leker är giärna storm och otvåder i Upsala,
och frokan blifwer gångse.
3 Sedan Stensqwättan har kommit är sållan någon tiöld;
hwarföre ordspråk är i Upland: Sadesårten och Säres-
stiållan, Stensqwettan och Sadesstiåppan följas åt.
8 Gröna saker säs i Trågårdarna.
De södra Europæ örterna få sättas utur Orangerierne.

IV. FRONDESCENTIAE. *LÖSPRICKNING.*
 under det alla Trån stricka ut från Håggen til Asken.
 från Swalans ankomst til Tullpanen.

	Lössprickning.
V. 9 Druf-Hyacinten.	* Håggen 431.
Swal. och Stork. komma.	Hafelen 973.
11 Aspen utblommat 909.	Runn 435.
12 Gidten gal.	Spiræa salicifolia.
13 Harsyran 406.	Bidk 859.
rätta sänings tiden.	Berberis 311.
Trågårds örterna sås.	Korgpil 901.
14 Apenniniska adonis.	Evonymus europæus.
	Åster 204.
	Philadelphus coronarius.
	Hållbår 264.
	Oxbår 438.
	Syren och Liguster.
	Hafstörne 906.
	Åhl 861.
	Bönn 224.
	Zönerosor 441.
	Ålm 226.
	Hagtorn 434.
	Kiersbårstråd.
	Äpel 437.
	Getappel.
	Sålg 900.
	Oxel 433.
	Bök 871.
	Ävenbok 812.
16 Potentilla verna.	18 Popeltråd 911.
17 Wår-Adonis.	20 Asp 909.
18 Käfferkronan.	21 Lind 471.
20 Dampels blomman.	Wimang 860.
21 Kabbelök.	22 Ef 870.
utblom. Switsippan.	24 Åff 926.
Blåsippan.	
<i>Fumaria bulbosa</i> sol.	
Åtta Violer.	
Pestilens roten.	

Då Åffen slagit ut blifwer mer ingen skadelig köld.
 Och Orangerien flyttas ur winterhusen.

V. FLORESCENTIÆ. **BLOMSTERTIDEN.**

från första Winter-Rågaxet til des det blommar.
från Tullpanen til Setknopparna.

<p>V. 25 Sambucus racemosa.
* Hågg 431.
Svarta Winbår 296.
Erysimum Alliaris.
Hundloka 257.
Ranunculus aconitifol.
* Tulipan.
Dodecatheon Meadia.
Epimedium alpinum.
Nörten lefer.
Första Sâdesax.
26 Stenbråcka 372.
Påron 436.
27 Svalört 465.
Hiortron 449.
Åkerbår 448.
Wallerblomster 510.
28 Ångkråse 585.
Glån 432.
Plommon.
Rysfebår.
Hwita Narcisfen.
Siberiska Aquilegier.
utbl. Druf Hyacinth.
Gula Narcisfen.
Kejsertronan.
Wår Adonis.</p> | <p>30 Stiernblomman 326.
Lille Coballie 292.
Abramsrot 617.
Lårblomster 409.
Veronica Chamædrys.
Braxen lefer.
VI. 1 Pårkeblomster 172.
Robinia caragana.
Granen gör nya skott 274
Enkla Pionen.
2 Apel 437.
utbl. Epimedium alpin.
alla Sâdesaxen framme.
3 Enen ryker 910.
Ågta Rhabarbern.
4 Aquilegia canadensis.
Dretunga 191.
Ångkråse 59.
5 Wårstkråba 116.
Geranium phœum.
7 Orchis latifolia 801.
Åkerlilia 478.
Hesperis matronalis.
utblom. Apel.
Påron.
Tall och Gran.
Tullpanen.
Orelåggorna.</p> |
|---|--|

- 25 Då Sâggen blommar är Kråkenedanet, merendels med hård wåderlek.
- 30 Braxen lefer då Sâggen slutar och Enen ryker, derpå komma Trollslåndorna fram.
- 7 Den lufswaste Sommar är nu, då Aplegårdarne stå snöhwita med Tulpaner, Narcisfer, Pioner och Skogarna uplyses af Granens nya skott, under det Enen ryker.
- 28 Då Ångkråsen blommar stiger Laxen up i floderna.

Florescentiæ.

Blomstertiden.

-
<p>VI. 8 Berberis 311.
Syrenen.
9 Polemonium cæruleum.
Geranium molle.
Ornithogalum umbellatum.</p>	<p>15 Rosa eglanteria.
Rönnrosor 442.
cinnamomea.
villosa.
Tytt Swårds lilja.
Sibirisk Swårds lilja.
Giff 476.</p>
<p>10 Swårds-lilja 37.
Centaurea phrygia.</p>	<p>16 Slätterblomster 443.
Hwita Näckerosor 470.
Dubbla Pæonen.
Dianthus plumarius.
Campanula patula.
Heracleum panaces.
Rheum Rhapsodicum.</p>
<p>11 Midsomm. blomster 618.
Kläckor 184.
Sötblomster 766.
Zof 451.
Lonicera tatarica.</p>	<p>17 Carduus heterophyll.
Wendelrot 34.
Lathyrus palustris 648.
Prästfragar 763.
Sagnetrost 543.
Senecio vulgaris 747.
Caprifolium.</p>
<p>12 Oxel 433.
13 Silene nutans.
Neglickerot 466.
Valeriana Phu.
Thalictrum aquilegifol.
Adonis annua rubra.
utbl. <i>Narcissus poeticus</i>.
<i>Robinia Caragana</i>.
<i>Enkla Pæonerna</i>.</p>	<p>18 Dictamnus albus.
Allium Moly.
Lilium bulbif. viv.
Iris variegata.
Atropa Belladonna.
utbl. <i>Geranium sylvaticum</i>.
Winter-Rågen blommar.</p>
<p>14 Gula Näckerosor 469.
Geranium uniflorum.
Jungfru M. hand 800.
Salvia sylvestris.</p>	
-

- 8 Angarna stå gula af Smörblomster 506.
 13. Den änkla Pæonen har utblommat innan den dubbla börjar, såsom den rätta Rhabarbern slutar, då Munk-Rhabarbern börjar.
 15 De tidigare Rönnrosorna blomstra.

VI. GROSSIFICATIONIS. KUNDESDEN.

under hela den tiden Fet=knopparna blomma.
ifrån den blek=gula til den brand=gula Hermerocallis.

-
<p>VI. 20 Malva moschata.
* Fet=knopparna 403.
Clematis erecta.
* Blekgula Hermerocallis.
Hydrophyll. virginian.
Phlomis sibirica.</p>	<p>25 Stachys sylvatica.
Anthemis triumphetti.
Spiræa salicifolia.
utbl. Syrenen.</p>
<p>22 Ophrys infectif. myod.
Blåflint 776.
Carduus helenioides.
Orobus sibiricus.
Delphinium elatum.
Lonicera Diervilla.</p>	<p>26 Scutellaria galericulata.
Epilobium montanum.
Scorzonera hispanica.
Emultron mogna.</p>
<p>23 Surkullor 767=
Sedum Aizoon.</p>	<p>27 Wärmjölkten 702.
Linnæi Höfrö 677.
Sonchus sibiricus.
Inula oculus Christi.
Nepeta sibirica.
Tordylium latifolium.</p>
<p>24 Epilobium angustifol.
Haf=Veronica 8.
Veronica longifolia.
Astragalus alpinus.
Philadelph. coronarius.
Dianthus barbatus.
Linum perenne.
Charophyll. bulbosum.
Sammets roset.
Crepis sibirica.
utbl. Berberis.</p>	<p>Switsippan och Bäcksip=
pan gå i frön.
28 Kalfmule 557.
Strandhaste 111.
Qmesrot 876.
Phyfalís Alkekengi.
Clematis integrifolia.
Silene Armeria.</p>
-

Winter=Rågen blommar gemenligen från det Fet=knoppar=
na först börja blomma, tils Epilobium kommer i blom=
ma.

<p>VI. 29 Etterört 762.
 Latyrus latifolius.
 Bördhallon 445.
 Mosis roser 190.
 Matfram.
 utbl. Dubla Pæonen.
 <i>Potentilla verna.</i>
 Aconitum pyrenaicum.
 Delphinium grandiflorum.
 ajacis.
 Påfogelen släpper sin siäd,
 30 Letblomster 769.
 Näsgräs 771.
 * Ang-neglifor 382.
 Crepis biennis.
 Dianthus deltoides.
 * Åkerwädd 181.
 * Hypericum Afcyron.
 Gladiolus communis.
 Gläder 265.
 Carduus tataricus.
 Aster annuus.
 Ornithogalum pyrenaicum.
 Athamanta condensata.
 Lychnis coronaria.
 Trifolium Lupinaster.
 utbl. <i>Isatis tinctoria.</i></p> | <p>VII. 1 Lythrum Salicaria.
 Heracleum Sphondylium.
 Åkerwinda 181.
 Gypsophila fastigiata.
 Stachys alpina.
 Trifolium Melilotus.
 Centaurea nigra.
 Chrysanth. coronarium.
 Verbascum Lychnit. alb.
 * Liliun Martagon.
 Libbesticka.
 Campanula Rapunculus.
 Sideritis romana.
 utbl. Dodecat. Meadia.
 2 Campanula latifolia.
 Slagräs 287.
 Potentilla monspeliaca.
 Delphin. elatum hybr.
 3 Rattrumpa 197.
 Talictrum flavum.
 dioicum.
 sibiricum.
 Serapias Helleb. palust.</p> |
|--|---|

När Solståndet är förbi hwila Träden at wäxa. Då Trä-
 gårds häckarna flippas.

Wärmens högsta grad går hos oss knapt öfwer 31 gr.
 Emillan Tropicos, der Solens wäg, är går wärmen knapt öf-
 wer 32, 31 eller nedan för den 26 gr.
 Hönans wärme på Ägget går til 35 a 38 gr., men öfwer
 den 40 gr. döer ungen i ägget. Gros-

Grossificationis.

Kartetidén.

- VII. 4 Skogsvinda 182.
 Trifolium Melilot. alb.
 * Lyfimachia vulgaris.
 Nummularia.
 Dianthus virgineus.
 Lychnis chalconica.
 * Digitalis rubra.
 alba.
 Polygonum divaricatum.
 utbl. *Lilium bulbif. vivip.*
 5 Allgråset 440.
 Trifolium montanum.
 Veronica spicata.
 Holcus lanatus.
 Dodartia orientalis.
 Telephium imperati.
 Oenothera biennis.
 6 Rölleka 770.
 Jgfr. Marie sänghalm 231.
 Små bärrar 423.
 Campanula Trachelium.
 Johannis ört 680.
 Hypericum hirsutum.
 Solidago virginiana.
 Morot 237.
 Sedum rupestre.
 reflexum.
 Lilium Martagon alb.
 Anthemis valentina.
- Iris foetidissima.
 Sisyrrinch. Bermudiana.
 Astragalus galegiformis.
 Peucedan. germanicum.
 Athamanta Cervaria.
 7 Centaurea Jacea.
 Campanula persicifolia.
 * Humle 908.
 Puktörne 637.
 Niupon 441.
 Svarta Rosor.
 Province Rosor.
 Rubus canadensis.
 Sangvisorba officinalis.
 Scabiosa tatarica.
 Wallmoge.
 Phryma leptostachia.
 Corrigiola littoralis.
 utbl. *Papaver orientale.*
 Hundloka.
 Kornaxen öfver alt fram
 me.
 Kristidorna äro matnytt
 tige.
 Kyrsbären äro mogna.
 Den första Slåttertiden
 inne.

7 De senare Roserna börja nu at blomma.

C

Grossi-

- VII. 8 Bonåsla 532.
 Carons blomster 381.
 Liliū bulbif. ovip.
 Rumex Patientia.
 utbl. *Sjersmin.*
Adonis sibirica.
- 9 Carduus nutans.
 spinosissima.
 Karrborre 712.
 Scabiosa alpina.
 Cnicus cernuus.
 Rudbeckia hirta.
 Cichorium spinosum.
 Stachys germanica.
 cretica.
 Oenothera mollis.
 Hampa.
 Giottron mogna 449.
 Åkerbären 448.
- 10 Gråboen 731.
 Prenanthes muralis.
 Ballota nigra.
 Hårsmyntha 533.
 Fospen
 Teucrium Chamæpythis.
 Schrophular. aquatica.
 Circea candensis.
 utbl. Wåplingen 665.
- 11 Set-tistelen 684.
 Linden 471.
- Dosta 534.
 Ankla Någlicker.
 Lavatera thuringiaca.
 Vicia biennis.
- 12 Centaurea phrygia.
 * Wågwärda.
 Inula salicina.
 Epilobium hirsutum.
 Picris echioides.
 Matleds-trådet 183.
 Malva Alcæa.
 utbl. *Hypericum Ascyron.*
 Wipårter 643.
- 13 Inula Pulicaria.
 Bittersalso 571.
 Sedum Anacampser.
 Geranium malacoides.
 Delphinium elat.
- 14 Actea racemosa.
 Huslöfen.
 Veronica tomentosa.
 Echinops strigosus.
- 15 Eupator. cannabinum.
 Kersana 730.
 Erigeron canadense.
 Serratula tinct. præalt.
 Carduus eriophorus.
 Urtica cannabina.
 Mentha gentilis
 spicata.
 utbl. *Sedum acre.*
Martagon vulgare.
 Giöken slutar gala.

Hö-anden begynner då Linden blommar , Ång = wåplingen utblommat , då Skallergråset skolar.

VII. MATURATIONIS. **ERHÆRTELSEDEN.**

ifrån de hmita Setknopparna eller Hermerocallis fulva till
Ångvådden börjar blomma.

<p>VII. 11 Zerja 689.
Hieracium umb. sab.
* Hermerocallis fulva.
Underblommörne.
Solidago canadensis.
Mogen Glättetid.
17 Carduus lanceolatus.
Sommar = hyll 166.
Rudbeckia laciniata.
Glycyrrhiza echinata.
Krus myntha.
18 Dianthus superbus.
Spring-korn 792.
Nie Manna-kraft.
Salvia nutans.
Pårlörten.
Anemone virginiana.
19 Cucubalus tataricus.
Helianthus divaricatus.
Veronica spuria.
Allium descendens.
Porrum.
Martagon album.
Colchici blad salna.
20 Stormhatt 477.
Hwita Piljan.
Dipsacus Kardex.
pilosus.
Salvia agrestis.
Sonchus palustris.
21 Napæa dioica mas.
Aralia canadensis.
Verbena hastata.</p> | <p>22 Othonna sibirica.
Datisca cannabina.
Apocynum cannabinum.
Saponaria officinalis.
Cinna arundinacea.
Dactylis cynosuroides.
Centaurea glastifolia.
23 Centaurea Scabiosa orient.
Serratula centauroides.
Scabiosa atro-purpurea.
Phytolacca americana.
Monarda mollis.
Conyza squarrosa.
24 Ålands rot 755.
Aster Amellus.
Echinops sphærocephalus.
Salvia canariensis.
Dianthus monspeliacus
25 Inula dysenterica.
Socker-Roten.
Verbena urticifolia.
Citron Melissa.
26 Höst-Klockor 228.
Helianthus multifl.
27 Serratula alpin, lapatifol.
28 Sol-Blomman.
Senecio farracenicus.
30 Napæa hermaphrodita.
31 Hyacinthus serotinus.
VIII. 1 Cucubal. baccifer.
2 Aconitum Anthora.
3 Sedum Telephium.
Scutellaria lateriflora.</p> |
|---|---|

VIII. MESSIS. ERÖRDETTEN.
ifrån Ängwadden til Tidlöfan.

-
- VIII.4 * Ängwadd 119. Winter-Kägen sfiärs up.
 5 Aconitum variegat.
 6 Salvia hispanica.
 7 Campanula pyramidal. Franska Rosor utblommat.
 8 Scabiosa maritima.
 9 Eryngium amethystinum.
 Physalis angulata.
 10 Malva scariofa.
 11 Gentiana cruciata.
 Monarda rubra.
 12 Satureja virginiana.
 13 Helianthus frondosus.
 14 Artemisia campestris.
 15 Cynanchum monspeliac.
 Aster miser.
 Bidens frondosus.
 16 Eupatorium perfoliat. Sumlan mögnar.
 17 Coreopsis tripteris. Kornet sfiärs up.
 20 Hibiscus syriacus.
 22 Malört 735.
 23 Helianthus giganteus.
 24 Aster bellidioides.
 Urtica canadensis.
 25 Carpesium cernuum.
 Polygonum scandens.
 26 Eupator. purpureum.
 Aster caeruleus virg. utbl. Hermerocallis fulva.

IX. EXSO-

IX. EXSOLATIONIS. FRUKTETIDEN.

Ifrån det Tidlösan först kommer i blomma til des Swalan dränker sig.

-
VIII.*28	Tidlösan Colchic.	Måste Detera från värma länderna inflyttas och Indianiska växterna sättas i frukor.
	Conyza cinerea.	
29	Calcalia svaveol.	
30	Asclepias rubra.	
31	- - -	En ringa köld har ännu icke skadat.
*1	Cyclamen europæum.	
2	Adonis annua ser.	
3	Physalis viscosa.	
4	Collinsonia canadensis.	Sikone-bladen blefna.
6	Artemisia maritima.	
8	Clematis vitalba.	
9	Delphinium peregrin.	
10	Artemisia rupestris.	
11	- - -	Frosten har skadat de värma växterna.
12	Dragon.	
13	Clematis virginiana.	Lindrigare köld.
14	Solidago ferotina.	Grön skola samlas.
15	Musa paradisiac.	
	Eupatorium maculat.	
17	Inula crithmoides.	
22	Swalan dränker sig.	
	Sådes årlan flyr.	
-

Colchicum (Tidlösan) påminner Trågårdsmästarena at tagga in Indianiska växterna, ty järn-nätterna instunda nu emellan den 17. 29 Augusti.

Merendels stormar det på jorden, sedan *Colchicum* kommit up.

Drimbunken 940 gulnar så snart någon frost varit och Swinrötterna 822 få gula blad efter första rimfrosten.

X. DEFOLIATIONIS. **ÖSTVÄNTERN.**

ifrån första til sidste Lösträd fält sina blad.

IX.22	Atriplex maritim.	Ekens blad gulna 870.
24	Zobaf.	Rönnen fäller om nattetid bla- den 929.
25		Rimfrost.
26		Ärteträden falla bladen.
X.		Rönnen fäller mästa blad. 924
4		Häggen fäller bladen 431.
5		Storm.
6		Åskens gröna blad falla 926.
7		Ålmen 226.
		Storm.
		Frost.
12		Linden fäller bladen 471.
		Winterhusen tillutes.
13		Åspen har ännu sin löf 909.
14		Is.
17		Häselen fäller bladen 873.
20	Astragalus alopecuroides.	Popelträdet fäller 911.
25		Flugträdet 910.
27	De sidste Tidlösans blom- mor.	Sommaren är förbi. Vide är det endaste som står grönt.

Bladen blefna på träden: 1 Rönnen, 2 Eken, 3 Ålmen,
4 Linden, men rodna på Runnen.

Så snart bladen på Åsken fallit af, böra växterna från
de södra orterna söras in uti Winterhusen, på det icke
frosten må skada dem.

XI. CONGELATIONIS. **SENKÄLLEN.**

ifrån sista löf-fället tils någon ört är grön.

X. 28 Iva annua.

End med frost byta om.

XI. 2 Ambrosia maritima.

Is och watn frysa tilhopa.

7 *Milleria quinqueflor.*

Floderna frysa tilhopa med
tjock is.

Jorden betäckes af snö.

End och jord frysa tilsam-

man.

Endn blir fastare.

Det tinar up.

Grafvarna fyllas med watn.

Winteren kommer med isen.

Många örter hafwa icke kommit fram med sina blommor
detta året, såsom *Artemisia pontica*, som eljest ofta
annars får blommor.

Åbråd kommer sällan i blomma.

Artemisia annua kommer somliga år fram med sin frukt,
ibland kommer hon knapt.

Swånska *Salvia* blommor ofta, får dock sällan några
frön.

Solidago sempervirens blommor sällan, om hon ej tages
in i winterhusen, men får aldrig mogna frön.

Coreopsis alata är bland de sista blommor, som ej få
frukt.

Algeratum altissimum blommor sista, så at hon ej får
frön.

Jord-Årtislockor äro allenast 2 gånger sedde af mig med
blomma i Sverige.

XII. BRU-

XII. BRUMALIS. **J E M Å N A D E N.**

Från den sista gröna ört til winter-Solståndet.

XI. 5	Mossorna äro de enda-	Köldens grad 19.
6	ste som stå frodiga.	Det tinar up.
15		Wid 20 gr. småll. det i knutarne
20		Kall wäderlek.

Man har ock funnit för godt at til slut upräkna de örter som blomsira långt in på hösten tils kolden dem förderfwär.

Asterwädd III.	Sideritis romana.
Lychnis dioica.	Ringblomma 777.
Polemonium caeruleum.	Etterört 762.
Inula dysenterica.	Trifolium Meliloth. alb.
Anetum Fenäl.	Chenopodium murale.
Ludna Någlicker.	Vau 424.
Polygonum Bistorta.	Stoffer Blomster.
Cacalia swaveolens.	Silene Armeria.
Valeriana rubra.	Aster annuus.
Coreopsis tripteris.	Mercurialis annua.
Matram.	Urtica romana.
Valantia Crucjata.	Vicia biennis.
Althæa officinalis.	Plantago Psyllium.
Zidlösa.	Jungfrun i det gröna.
Malva Alcea.	Valeriana Calcitrapa.
Cheiranthus incanus alb.	Lathyrus odoratus.
Aster tradesc. miser.	Fiohlblomma.
Erysimum Cheirantoid.	Scorzonera picroides.
Gurtuppor 764.	Sisymbrium vim. orient. Lœf.
Matricaria inodora.	Brassica Eruca.
Anthemis tinctoria alb.	Sinapis indica.
Wid-Perfilia 254.	Picris Echioides.
Potentilla norvegica.	Anthemis valentina.
Safre-Rot Sal-fos.	Malva maurit.
Senecio Eriger. viscos.	Adonis annua ferot.
Geranium dissectum.	Cotula coronopifolia.
rotund, columb.	Oenothera biennis.
Echium vulgare.	Iberis racemosa.
Euphorbia heliosc. Pepl.	Alcea rosea.

